

Jak Litwinow chciał rozbroić świat?

W monotonię narad szóstej sesji Komisji przygotowawczej Konferencji rozbrojeniowej wniósł pewną dozę urozmaicenia projekt rozbrojeniowy 30-wieckiego delegata Litwinowa.

Poszczególne hasła tego projektu są zaczerpnięte w całości z tego samego słownika i z tej samej skarbnicy metod postępowania, z której rodziły się wszystkie dotychczasowe hasła bolszewickie. Tak jak pięknie brzmi frazes o obaleniu kapitalistycznego ustroju, o zniesieniu własności prywatnej, o pełni praw człowieka-robotnika, tak samo niewątpliwie pięknie brzmi myśl Litwinowa o bezwzględnym przystąpieniu do powszechnego rozbrojenia. Tak jak tam, tak i tu zupełnie nie liczy się z możliwością realizacji a natomiast świadoma demonstracja dla wykazania proletariatuwi światowemu, że państwa „burżuazyjne“ rozbrajają się nie chcą, że są krwiożercze, że polityka ich jest obłudna.

Bo projekt pana Litwinowa wygląda na pozór prosto i nieskomplikowanie. Państwa, które posiadają więcej, niż 200.000 żołnierzy, zmniejszą ich liczbę o połowę; te, które liczą ich od 40.000 do 200.000 o jedną trzecią a mniejsze o jedną czwartą. Tonaż okrętów wojennych wynosić będzie maksymalnie 10.000 tonn; używanie samolotów, służących do bombardowania jest wykluczone, wojna chemiczna zakazana.

Pominął jednak świadomie projekt sowiecki rzecz zasadniczą. Cały prawie świat i większość konferencji przygotowawczej stoi na tem jedynie słusznym stanowisku, że dopóki nie będzie zagwarantowane powszechne bezpieczeństwo, dopóty nie może być mowy o rozbrojeniu. Rosja natomiast zasadę gwarancji bezpieczeństwa zwalczając namiętnie, propagując natomiast ideę, że „bezpieczeństwo potem samo przyjdzie“. Zapytać należy: a jeżeli nie przyjdzie? Czy sądzi pan Litwinow, że państwa zechcą na razie się rozbroić i potem ryzykować zniszczenie się albo też i nieziszczenie się przywrócenie Litwinowa? Uzasadnionym i powszechnym jest postulat, by rozbrojenie poprzedzone zostało gwarancjami bezpieczeństwa, o czym właśnie milczy p. Litwinow.

Nie w tem jedynie tkwi pobłądzenie sowieckiego pacyfisty. Przeoczył on w dalszym ciągu art. 8 statutu Ligi Narodów, który mówiąc o rozbrojeniu, wyraźnie zaleca uwzględnienie geograficznego położenia oraz warunków w jakich znajdują się poszczególne państwa. Litwinow chce wszystko potraktować mechanicznie. Zapomina o tem, że państwa nie są równej wielkości i że każdemu pozwolić się musi na inną siłę zbrojną. Ale błędem byłoby także określać armję w stosunku do ilości kilometrów kwadratowych posiadanej przez państwo powierzchni, bo musi się zarazem uwzględnić, że klimat, budowa powierzchni, rodzaj granic itd., itd., wpływają na to, wiele i jakiego wojska trzeba do obrony granic. I o tem milczy Litwinow.

Ale jest w tej sprawie rzecz najciekawsza. Niezawodnie trudno żądać od Sowietów, by one idąc z dobrym przykładem, pierwsze się rozbroiły. Mimo to warto przypatrzeć się jak Rosja kroczy „ku rozbrojeniu“. Na papierze jeszcze nie najgorzej; oficjalna statystyka wykazuje może nie zbyt wielką cyfrę 562.000 żołnierzy pod bronią w czasie pokoju. Ale do tego trzeba dodać szeroko rozbudowany system szkolenia milicyjnego, którego wynikiem jest przepuszczanie przez szeregi wojskowe rocznie 900.000 rekrutów. Nie pół miliona a półtora miliona bagnetów reprezentuje siła zbrojna Rosji w czasie pokoju czyli bez mała tyle, ile wszystkie państwa Europy razem wzięte. Nie można też pominąć militaryzacji wszystkich dziedzin życia publicznego, ołbrzymią rozbudowę budżetów sowieckich na cele wojenne, pomnażanie tych budżetów drogą dobrowolnie i nieodobrowolnie ściga-

nych składek, naginanie całego planu rozbudowy gospodarczej kraju do celów wojennych itp.

Już zesłoroczne przemówienia Litwinowa dowiodły, że propozycje sowieckie mają wyłącznie znaczenie propagandowe. Wśród realnych i poważnych polityków europejskich nie ma chyba ani jednego, któryby wierzył w szczerść intencji wniosku bolszewickiego. Projekt Litwinowa jest bombą rzuconą dla celów agitacyjnych, bombą, która na szczęście nie zdołała wybuchnąć. Komisja przygotowawcza przeszła obojętnie obok i ponad tym nowym sposobem uszczęśliwienia świata. A. L.

Losy konferencji reparacyjnej rozstrzygną się w połowie maja b. r.

Paryż, 23 kwietnia. (PAT). Wczoraj w godzinach między 17 a 18.30 odbyła się narada między dr. Schachtem a Ovenem Youngiem, z kolejnym udziałem Schachta i Moreau, poczem dwaj ostatni odbyli naradę oddzielną. Biuro Wolffa przytacza pogłoskę, obiegającą w kołach francuskich, że przebieg tych rokowań nie był korzystny.

Paryż, 23 kwietnia. (PAT). Podkomisja redakcyjna rozpoczęła swe prace celem opracowania tekstu konkluzji rzeczoznawców. Podkomisja ma wyjaśnić szczegółowe punkty, co do których rzeczoznawcy osiągnęli porozumienie w pierwszych tygodniach dyskusji, specjalnie zaś sprawę podziału rocznych splat niemieckich na dwie części oraz rolę i działalność projektowanego Banku splat odszkodowawczych. Następnie podkomisja ma przystąpić do opracowywania ustępu dotyczącego cyfr. Wyniki konferencji rzeczoznawców, której prace nie przeciągną się poza 15 maja, będą następnie przedstawione rządowi zainteresowanym. W międzyczasie rozmaite grupy dążyć będą do osiągnięcia porozumienia w punktach spornych.

Paryż, 23 kwietnia. (PAT). W komisji rzeczoznawców reparacyjnych złożone zostało sprawozdanie podkomisji, stwierdzające, że nie zdołano osiągnąć porozumienia co do cyfr. Komisja powołała nową podkomisję, polecając jej opracowanie głównych zasad sprawozdania. Przewodniczący komisji zwoła posiedzenie plenarne w

Polska domaga się wydania zakazu wojny chemicznej i bakterjologicznej.

Genewa, 23 kwietnia. (PAT.). Komisja przygotowawcza konferencji rozbrojeniowej poświęciła dwa ostatnie poufne posiedzenia sprawie wojny chemicznej i bakterjologicznej. Po wczorajszym przedstawieniu tezy polskiej przez gen. Kasprzyckiego, delegacja polska dążyła do rozszerzenia zobowiązań, idących dalej niż przepisy protokołu z r. 1925. Delegacja polska, wobec posuwających się naprzód prac nad projektem ogólnej konwencji rozbrojeniowej domagała się, aby zakaz wojny chemicznej i bakterjologicznej poparty został sankcjami, zapewniającymi należną pomoc napadniętemu, w razie niedotrzymania zobowiązań wynikających z protokołu. Nadto delegacja polska, poparta przez delegację francuską i państw Małej Ententy, udowodniła również konieczność zakazu przygotowań do wojny chemicznej i bakterjologicznej, jeżeli się pra-

Aresztowania komunistów w Warszawie.

Warszawa, 23 kwietnia. Nocy wczorajszej na terenie Warszawy dokonano licznych rewizyj i aresztowań wśród komunistów. Aresztowano przeszło 100 osób, w tej liczbie kilkunastu wybitnych komunistów. Wykryto dwie tajne drukarnie, -które zatrudniały około 20 robotników oraz skon-

Godna uwagi rzecz.

W Berlinie wychodzi czasopismo gospodarcze »Nord und Ost« (Północ i Wschód), oficjalny organ towarzystw gospodarczych niemiecko-szwedzkiego, niemiecko-norweskiego, niemiecko-duńskiego i niemiecko-fińskiego a poświęcone pielęgnowaniu stosunków handlowych między Niemcami, Skandynawią, Polską i krajami ościennymi. Ostatni numer tego czasopisma zasługuje na specjalną wzmiankę i uwagę z tego powodu, że poświęcony jest w całości Polsce.

Na wstępie mieści się charakterystyczny artykuł, pochodzący od redakcji czasopisma, w którym stwierdza się wybitną rolę gospodarczą

dzisiejszej Polski a w szczególności wielkie jej znaczenie dla interesów gospodarczych Niemiec.

W dalszym ciągu znajdujemy artykuły najwybitniejszych fachowców polskich. Charakter ogólny nosi artykuł pana Ministra Przemysłu i Handlu inż. Eugenjusza Kwiatkowskiego p. t. »Gospodarcze zdobycze ostatniego dziesięciolecia«. Potem idą między innymi artykuły: pana Ministra Rolnictwa Karola Niezabytowskiego »Rolnictwo w odrodzonej Polsce«; pana Ministra Kühna »Stan, rozwój i potrzeby komunikacji w Polsce«; pana Ministra Robót Publicznych Moraczewskiego »Roboty publiczne«; prezesa Banku Polskiego Karpińskiego »Bank Polski«; prezesa Banku Gospodarstwa Krajowego dra Góreckiego »Znaczenie Banku Gospodarstwa Krajowego«; prezesa Państwowego Banku Rolnego Ludkiewicza »Państwowy Bank Rolny«; dyrektora departamentu Cybulskiego »Położenie i rozwój górnictwa węglowego w Polsce«; naczelnika wydziału Kirkora »Długi państwowe Polski«; zmarłego przewodniczącego Związku Polskich hut żelaznych dra Glücka »Hutnictwo w Polsce«; prof. Okolskiego »Polski przemysł metalowy i jego zadania«. Następnie idzie długi szereg artykułów omawiających w sposób pierwszorzędny i fachowy wszelkie bez wyjątku gałęzie polskiej wytwórczości, eksportu i handlu.

Przy końcu zeszytu umieszczono artykuł konsula generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Berlinie Zielińskiego »O Powszechnej Polskiej Wystawie Krajowej w Poznaniu« i dra Siudy »Polskie traktaty handlowe«.

Zeszyt liczy 52 stron i ukazanie się jego należy powitać z prawdziwym uznaniem. Zaznajomienie opinii publicznej Niemiec a zwłaszcza zainteresowanych sfer gospodarczych z całościem kształtem życia gospodarczego Polski było koniecznością i nakazem chwili. Dobrze się stało, że nastąpiło to w formie tak doskonałej jak właśnie w omówionym numerze »Nord und Ost«. Wśród akcji polskiej propagandy zagranicą ten fakt stanowi zdarzenie nieprzeciętnej wagi.

I. R.

Z ostatniej chwili.

NOWY PREZES BANKU POLSK.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 24 kwietnia. W ostatniej chwili dowiadujemy się, że P. Prezydent Rzplitej podpisał w dniu dzisiejszym dekret nominacyjny dr. Wróblewskiego, b. posła polskiego w Waszyngtonie i w Londynie, na prezesa Banku Polskiego.

POSIEDZENIE KLUBU B. B. W. R.

(Telefonem od naszego korespondenta).

Warszawa, 24 kwietnia. Dziś o g. 11 przedpołudniem rozpoczęło się plenarne posiedzenie klubu BBWR. przy licznym udziale posłów i senatorów. Przemawiali kolejno posłowie: Sławek, Kościółkowski, Dzieduszycki i Polakiewicz. — O godz. 5 popoł. członkowie klubu przybędą na Zamek, gdzie zostaną przyjęci przez P. Prezydenta Rzplitej. W kołach politycznych przywiązują do tej wizyty na Zamku duże znaczenie.

Ostatnie wiadomości giełdowe.

Lwów, 24 kwietnia. Na Giełdzie pieniężnej większy ruch w akcjach przemysłowych i papierach państwowych. Tendencja spokojna, usposobienie niejedolite.

Na Giełdzie zbożowej sytuacja naogół bez zmiany, tendencja utrzymana, usposobienie spokojne.

